

การประชุมวิชาการระดับชาติ
ราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6

“เศรษฐกิจสร้างสรรค์ วัฒนธรรมสร้างศิลป์”

วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ที่ ๑๐๔/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิประจำในคุณภาพบทความวิจัย

เพื่อให้การดำเนินงานในโครงการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ ๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และประสันติผลสูงสุด บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงเห็นควรแต่งตั้งกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิประจำในคุณภาพบทความวิจัยก่อนที่พิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) เพื่อประโยชน์ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฯ ว่าด้วย หลักเกณฑ์วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติฯ แห่งนี้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงแต่งตั้งกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิประจำในคุณภาพบทความวิจัย ดังนี้

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

- ๑.๑ ศาสตราจารย์ ดร.เฉลิม บุรีภักดี
- ๑.๒ รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ วิสุทธิ์แพทย์
- ๑.๓ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ
- ๑.๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ธีรเวทย์เลิด
- ๑.๕ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจันดา
- ๑.๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์พาย สาขลวิจารณ์
- ๑.๗ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีโรจน์ เจริญลักษณ์
- ๑.๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานนา พุ่มใส
- ๑.๙ อาจารย์ ดร.ธนากร ต้วนชัยเอม
- ๑.๑๐ อาจารย์ ดร.ไพบูลย์ หุสุมฤทธิ์
- ๑.๑๑ อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ นวลช่วงย
- ๑.๑๒ อาจารย์ ดร.พตานุ สองจันทร์
- ๑.๑๓ อาจารย์ ดร.อนุชาวดี ไชยทองศรี
- ๑.๑๔ อาจารย์ ดร.โนนมอง ไดยะทอง

//๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ.....

~ ๒ ~

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

- ๒.๑ รองศาสตราจารย์ ดร.กานุจนา บุญส่ง
- ๒.๒ รองศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ ศรีธนาวงศ์
- ๒.๓ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย พ่องรัตน์
- ๒.๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตชน วงศ์รัตน์
- ๒.๕ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธัน พากจันน
- ๒.๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริดา บัวเขียว
- ๒.๗ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โภภพ กล้าสุกุล
- ๒.๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณรัตน์ ชินารณ
- ๒.๙ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ໄพໂຮງຈົນ ປິຍະວົງວັດນາ
- ๒.๑๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาณี ເພືອກບ້າຂາວ
- ๒.๑๑ อาจารย์ ดร.วิวิฒน์ สุขแสวงรัม
- ๒.๑๒ อาจารย์ ดร.นวัตตน์ ประทุมตา
- ๒.๑๓ อาจารย์ ดร.อัตภพ ມີເຕີມ
- ๒.๑๔ อาจารย์ ดร.พูนศิริ ทิพย์เนตร
- ๒.๑๕ อาจารย์ ดร.ศิริวรรณ แดงฉ่ำ
- ๒.๑๖ อาจารย์ ดร.สุกัญญารัตน์ คงงาม
- ๒.๑๗ อาจารย์ ดร.นิรุต ล้ำเลิศ
- ๒.๑๘ อาจารย์ ดร.ทัตทอง พรามเน
- ๒.๑๙ อาจารย์ ดร.สุดารัตน์ ไวยเฉลิม
- ๒.๒๐ อาจารย์ ดร.รุ่งกานต์ กล้าหาญ

ทั้งนี้ ให้กองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความวิจัยที่แต่งตั้งทำหน้าที่
ในการพิจารณาบทความวิจัยให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานสากลนิยม

สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรุต กลืนงาม)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ฝ่ายวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6
วันเสาร์ ที่ 9 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ภาคปฏิบัติทางวิชาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

The operation on the discourse on public health volunteers Chombueng Ratchaburi

ไกรวัล ขาวุฒิอ่อน¹ และพิทักษ์ ศิริวงศ์²

¹สาขาวิชาการประกอบการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Email : kaiwan17@hotmail.com

²สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร Email : phitak@ms.su.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างอัตลักษณ์และการผลิตช้าทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 2) เพื่อศึกษาภาคปฏิบัติทางวิชาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยา ใช้วิธีการวิเคราะห์วิชาการตามแนวทางของมีเชล ฟูโก๊ต การศึกษาด้วยทาง ภาคปฏิบัติการทางวิชาการและภาคปฏิบัติทางสังคม ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูล คือ อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการสร้างอัตลักษณ์และการผลิตช้าทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พบร่วม อัตลักษณ์ของอาสาสมัครสาธารณสุข คือ อาสา สามัคคี มีวินัย 2) ภาคปฏิบัติทางวิชาการของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พบร่วม อาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา 4 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาลและด้านการพื่นฟู คำสำคัญ: ภาคปฏิบัติ, วิชาการ, อาสาสมัครสาธารณสุข

Abstract

This research has two main objectives. 1) To study the process of identity construction and social reproduction of volunteers ChomBuengRatchaburi. 2) To study the practical discourse of volunteers Chom Bueng Ratchaburi. Using qualitative research methods courses. Using discourse analysis approach of Michel Foucault. Contributors are volunteers Chom Bung district 15 people.

The results showed that 1. The process of identity construction and social reproduction of parish volunteers ChomBueng Ratchaburi. The identity of volunteers Volunteers are key volunteer discipline. 2. Practice the Discourse of Voluntary Health District Chom Bueng Ratchaburi found that volunteers who transfer rules four aspects of health promotion, prevention, medical care and rehabilitation

Keywords: practical, discourse, public health volunteers

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มี อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม.มากที่สุดในโลกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม.กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวน 1,047,800 คน คูณประชากรเฉลี่ย 1 คน ต่อ 19 หลังคาเรือน โดยทำหน้าที่ “แก้ไขภาระ กระจายข่าวดี ชี้บ่มารยาท ประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ประชาชน ดำเนินตนเป็นแบบอย่างที่ดี” ซึ่งในปี 2558 รัฐบาลและกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน วางรากฐานการเสริมสร้างความเข้มแข็ง การให้บริการด้านสาธารณสุขประชาชน โดยเฉพาะบริการดูแลขั้นพื้นฐาน ประชาชนสามารถเข้าถึง มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ โดยจัดโครงการหมู่บ้านคุ้วครัว ดูแลประชาชนทุกหลังคาเรือน เป็นที่ปรึกษาตลอด 24 ชั่วโมง และกระทรวงสาธารณสุขวางแผนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ อสม. ใน 2 เรื่องสนองนโยบายรัฐบาล ในการลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพระบบสุขภาพ ระดับอำเภอ มุ่งเน้น การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ลดจำนวนผู้เจ็บป่วย (กระทรวงสาธารณสุข, วันที่ 27 มีนาคม 2558)

การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6

วันเสาร์ ที่ 9 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ในขณะเดียวกัน จังหวัดราชบุรีมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ օสม. จำนวน 12,952 คน กระจายตามอำเภอต่างๆ เช่น อำเภอจอมบึง มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ օสม. จำนวน 1,238 คน (ระบบสารสนเทศงานสุขภาพภาคประชาชน กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน, รายชื่อ օsm. ที่อยู่ในฐานข้อมูลปี 2558) ปัจจุบันอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรือ օsm. คือประชาชนผู้ที่เสียสละและอาสาที่จะรับผิดชอบดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนด้วยความสมัครใจ เป็นผู้ที่ได้รับแต่เลือกจากชุมชนเป็นตัวแทนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขของหมู่บ้าน โดยผ่านกระบวนการให้ความรู้ด้านสาธารณสุข จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง จนมีความรู้ความสามารถที่จะดูแลสุขภาพของตนเองและเพื่อนบ้านได้ ดังนั้น օsm. จึงเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัยของประชาชนพร้อมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดูแลสุขภาพด้วยตัวเองและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชุมชน มีบทบาทในการดูแลสุขภาพ เพื่อนบ้านในบริเวณใกล้เคียง

มิ歇ล ฟูก็อก (Michel Foucault, 1926-1984) นักคิดนักเขียนชาวฝรั่งเศสได้กล่าวว่าทฤษฎี (Discourse) หมายถึง ระบบและกระบวนการสร้าง/ผลิต (Constitute) เอกลักษณ์/อัตลักษณ์ (Identity) และความหมาย (Significance) ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่หัวเมืองไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง นอกเหนือจากนั้นแล้วว่าทุกกระบวนการที่ทำให้เกิดความรู้และเป็นตัวตนของเรางานนี้ น่าจะเป็นตัวรับของสังคมในวงกว้าง ว่าทุกกระบวนการจะเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกต่างๆ ในการพูด การเรียน ในเรื่องราว/ในรูปแบบต่างๆ ทำให้ระบบจะเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกต่างๆ ซึ่งรวมถึงจริตปฏิบัติ ความคิดความเชื่อ คุณค่า และสถาบันต่างๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ กฎเกณฑ์นี้จะเป็นตัวกำหนดการดำเนินอยู่การเปลี่ยนแปลงหรือการเลื่อนหายของสรรพสิ่งจะควบคู่ไปสิ่งต่างๆ ที่สังคมสร้างขึ้น (ไฮรัตน์ เจริญสินโอหาร, 2543 : 19-21)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจวิเคราะห์ภาคปฏิบัติทางวิชาการในการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี เพื่อทำความเข้าใจถึงกระบวนการสร้างอัตลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง ในการศึกษาจากตัวบท (Text) ที่ถูกสร้างขึ้นจนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ในภาคปฏิบัติ การทางวิชาการ (Discursive Practice) อาสาสมัครสาธารณสุขในฐานผู้ผลิตได้นำตัวบทมาใช้อย่างไรในกระบวนการสร้างการผลิตข้าม เพียงแค่ อัตลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง จนสะท้อนเป็นที่ประกายและยอมรับของผู้ที่พบเห็นและในภาคปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) เป็นการถ่ายทอดอุดมการณ์ของสังคม เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมจากความสัมพันธ์ทั้ง 3 ด้านนี้ อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี อาจจะมีความเห็นที่ขัดแย้งไม่ปฏิบัติตามหรือถูกอำนาจของสังคมเป็นผู้กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามอัตลักษณ์อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี อาจจะยังคงดำเนินอยู่หรือสูญเสียไปได้ทั้งที่นี่เป็นอยู่กับพลวัตรของสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่สังคมเป็นผู้กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างอัตลักษณ์และการผลิตช้าทางสังคมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- เพื่อศึกษาภาคปฏิบัติทางวิชาการของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องอาสาสมัคร แนวคิดวิชาการ แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
- ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลจอมบึง จำนวน 15 ท่าน
- ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาจากอาสาสมัครสาธารณสุข ภายในตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- ขอบเขตด้านเวลาและระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่เมษายน 2559 - มิถุนายน 2559

การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6
วันเสาร์ ที่ 9 กรกฎาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาคปฏิบัติทางวิชาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลломบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรีนั้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีวิทยาการวิเคราะห์วิชาการ ซึ่งมีระเบียบวิธีวิทยาที่สามารถนำมารังความรู้ในการวิจัยอยู่หลากหลาย ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางในการศึกษาแบบประภูมิการณ์วิทยา โดยใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ร่วมกับการสังเกตการณ์ (Observation) สอบถามอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลломบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ยังศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ข้อมูลทางวิชาการ ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลและเนื้อหาที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการอธิบายและวิเคราะห์ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด

การวิเคราะห์วิชาการ

วิชาการเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยผ่านการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นการกระทำทางสังคมและ เป็นวิถีทางการแสดงออกโดยวิธีการวิภาวนวิธี (Dialectic) ระหว่างการกระทำการทางสังคม และโครงสร้างทางสังคม วิชาการ จะแสดงถึงเอกลักษณ์ ตำแหน่งทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม และระบบความรู้ความเชื่อการวิเคราะห์วิชาการ มี 3 มิติ ดังนี้

1. มิติของตัวบท (Text) เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ถึงวิชาการที่แสดงออกมาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน ทั้งการศึกษาที่เป็นทางเดียวและการศึกษาที่เป็นสองทาง โดยศึกษาผลจากภาคปฏิบัติการทางวิชาการ ที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งกลไกเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่มีความหลากหลาย รวมทั้งศึกษาอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลломบึงถึงความคุณเครื่องของตัวบทที่ได้รับจากสถาบันทางสังคมจนกระทั่งกลไกเป็นตัวบทที่ยึดถือเป็น แนวทางปฏิบัติ การวิเคราะห์วิชาการในประเด็นนี้จะเป็นการศึกษาถึงกระบวนการสร้างและผลิตความหมายดังกล่าว ที่สะท้อนออกมาน่าสังคม

2. มิติของภาคปฏิบัติการของวิชาการ (Discursive practice) ในมิตินี้เป็นการศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ตัวบทกับผู้ใช้ตัวบท โดยศึกษาจากการผลิตตัวบท การเผยแพร่ตัวบท และการใช้ตัวบท ซึ่งเป็นกระบวนการที่มี ลักษณะเฉพาะตามสภาพแวดล้อมของสังคม ในภาคปฏิบัติการของวิชาการมิจิตอาสาในสังคมนั้น ตัวบทจะมีความสำคัญ ในการแสดงถึงความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ เช่น การศึกษาว่าอาสาสมัครสาธารณสุขได้ความตัวบทในเรื่องของการมี จิตอาสาอย่างไร นอกจากการตีความแล้ว การศึกษาถึงเหตุการณ์ทางวิชาการ (Discursive event) เป็นสิ่งที่มี ความสำคัญในภาคปฏิบัติการทางวิชาการจะประกอบไปด้วยเหตุการณ์ทางวิชาการหลายเหตุการณ์ เช่น เหตุการณ์ของ การมีจิตอาสา ตัวบทของการมีจิตอาสาโดยศึกษาจากกิจกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขในสังคมเป็นผู้สร้างขึ้น มีการตีความทั่ว บทอย่างไร และศึกษาภาคปฏิบัติทางสังคม กญกЕНที่อ่อนนุ่มนวลเมื่อผลต่อการตีความหมายอย่างไร

3. มิติของภาคปฏิบัติการทางสังคม (Social practice) มิตินี้เป็นเรื่องของการสร้างอุดมคติของจิตอาสาและการ ช่วยชิ่งอำนาจที่อยู่เหนือสังคม และวิถีทางการของอำนาจที่สัมพันธ์ต่อการช่วยชิ่งความเห็นอกว่า รวมถึงสิ่งที่ไม่ใช่ ภาคปฏิบัติการของวิชาการ ความสำคัญในการศึกษาอุดมคติคือ เป็นการศึกษาภาคปฏิบัติการทางสังคมในเรื่อง จิตอาสา ของอาสาสมัครสาธารณสุข โดยศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ของอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีต่อสังคม และเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติ เพื่อจิตอาสา สร้างความจริงทางกายภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคม เอกลักษณ์ทางสังคม รวมทั้งมีการสร้าง การผลิตช้า และการถ่ายทอดความสัมพันธ์เชิงอำนาจ อุดมคติจะอยู่ร่วมกับภาคปฏิบัติการของวิชาการ รูปแบบและเนื้อหาของตัวบท นั้นจะแสดงถึงกระบวนการทางอุดมคติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์วิชาการของอาสาสมัครสาธารณสุข จนกระทั่งได้ความหมายที่แท้จริงของจิตอาสา ในขณะที่ วิชาการมิจิตอาสาของอาสาสมัครสาธารณสุขถูกสร้างขึ้นด้วยกญกЕНท์ของวิชาการ และปิดกัน 'ไม่ให้วิชาการบุกอิน เข้ามาช่วยชิ่งอำนาจที่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยห้องการทำในกระบวนการศึกษาครั้งนี้ด้วย'

การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6
วันเสาร์ ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์ว่าทกรรม โดยที่ว่าทกรรมเป็นการกรรมทำทางสังคมที่แสดงออกโดยภาษาพูดหรือภาษาเขียน โดยภาษาพูดหรือภาษาเขียน โดยแสดงถึงอัตลักษณ์ ระบบความสัมพันธ์ และโลกทัศน์ของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบล จอมบึง กระทำได้โดยการศึกษาใน 3 มิติ

1. มิติของตัวบทเป็นการวิเคราะห์ถึงว่าทกรรมอาสาสมัครสาธารณสุขที่แสดงออกโดยภาษาพูดหรือภาษาเขียน การสื่อสารทางเดียวหรือสองทาง ตัวบทเป็นสิ่งที่มีความหมายที่หลากหลายและให้โอกาสสังคมได้ตีความหมายนั้น ในตัวบท ของอาสาสมัครสาธารณสุขนั้น มีการตีความหมายเป็นกิจกรรมที่อาสาสมัครสาธารณสุข มีความพร้อมที่เข้าไปมีส่วนร่วม ในการพัฒนา ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาลและด้านการฟื้นฟูและการดูแลสุขภาพ ภาคประชาชนให้มีสุขภาพที่แข็งแรงและยั่งยืนความหมายจิตอาสาของอาสาสมัครสาธารณสุขจึงหมายถึง องค์กรสุขภาพ ที่มีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาร่วมกันเจ้าหน้าที่ให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาลและด้านการฟื้นฟู จนมีผลกระทบต่อประชาชนในทางที่ดีขึ้น ในกระบวนการส่งเสริมสร้างจิตอาสาต้อง เป็นการดำเนินงานแบบร่วมมือ ร่วมทำ ร่วมสามัคคีและเรียนรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. มิติภาคปฏิบัติการทางว่าทกรรมเป็นกระบวนการสร้าง เผยแพร่ และการใช้ตัวบทให้อาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลจอมบึง ปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อและการกระทำ รวมทั้งผลิตข้า ในตัวบทของอาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งมี ตัวบท 4 ด้านดังนี้

2.1 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ

อาสาสมัครสาธารณสุขมีการแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนโดยผ่านช่องทางเสียงตามสายหรือระยะ ช่วงในชุมชนและจัดมุมให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารในมุมใหม่ในศูนย์สาธารณสุขในเขตชุมชน กิจกรรมในการส่งเสริม สุขภาพในชุมชนคือ จัดกิจกรรมออกแบบกำลังกายและกิจกรรมที่ร่วมกับผู้นำชุมชนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนในชุมชน เช่น บ้านปลอดภัยน้ำยุ่งลาย ตรวจดูความดันเป็นต้น

2.2 ด้านการป้องกันโรค

อาสาสมัครสาธารณสุขร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประชุมแก้ไขปัญหาโรคติดต่อในชุมชน เมื่อเกิดโรคจะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบโดยเร็ว มีการให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ ประชาชนในเรื่องการติดต่อ การป้องกันและการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และมีการแนะนำ ขั้นตอนประชาน ให้ทำความสะอาดแหล่งพะรุงรังของลูกน้ำยุ่งลาย นอกจากนี้ยังมีการจัดทำสื่อ เอกสารไปสเตอร์ จัดนิทรรศการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ เพื่อรณรงค์ในสังคมที่ป้องกันโรคต่างๆ ในชุมชน

2.3 ด้านการรักษาพยาบาล

อาสาสมัครสาธารณสุขมีการจัดทำยาสามัญประจำบ้านเพื่อให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นให้แก่ ประชาชน ให้การช่วยเหลือรักษาพยาบาลตามอาการในเรื่องการซึมตัวเพื่อคลดไข้ การทำน้ำเกลือแร่ให้ดื่มในโรคอุจาระร่วง การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับบาดแผล เป็นลม ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก เป็นต้น และแนะนำผู้ป่วยให้ปรึกษาต่อที่โรงพยาบาล

2.4 ด้านการฟื้นฟู

อาสาสมัครสาธารณสุข แนะนำให้ประชาชนให้มีการยอมรับสภารา เห็นใจช่วยเหลือและดูแลผู้ติด เชื้อเอเดสในชุมชน ส่วนในเรื่องการติดตามดูแลผู้ป่วยที่รับการส่งต่อจากสถานบริการด้านสาธารณสุข ให้การช่วยเหลือ ฟื้นฟูฟื้นฟูสภาพ ของผู้ป่วยอัมพาต ผู้พิการหรือปัญญาอ่อน

3. ภาคปฏิบัติการทางว่าทกรรมเป็นอุดมการณ์ที่มอบให้กับสังคมให้อาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ถ่ายทอด ภูมิปัญญาและแนวทางปฏิบัติตามแนวทางที่ดีของสังคมในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฟื้นฟู เน้นกระบวนการถ่ายทอดและนำเทคโนโลยีกระบวนการมาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ให้การสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข โดยการจัดอบรมให้ความรู้ทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อถ่ายทอดและเผยแพร่สู่สังคม จำกัดของตัวบทและภาคปฏิบัติทางว่าทกรรมของอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลจอมบึง จังหวัดราชบุรี ทำให้พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่ เกิดจากการมีส่วนร่วมในชุมชน ทำให้หน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนให้อาสาสมัครสาธารณสุข โดยอาศัยการสร้างเครือข่าย และความร่วมมือ ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ในขณะเดียวกันต้องไม่ละเลยกิจกรรมที่สร้างจิตอาสาให้กับสังคม

การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6 วันเสาร์ ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

เพื่อให้อาสาสมัครมีความรู้สึกมีจิตอาสา มีความสามัคคีและมีจิตที่มุ่งมั่นที่จะดูแลประชาชนในชุมชน นอกจากการถ่ายทอดความรู้ความต้องการของอาสาสมัครสาธารณะแล้วการมีจิตอาสาจะทำให้สามารถช่วยเหล่านั้น ฝึกตนเองให้มีแนวคิดจิตอาสาให้มีหลักคิดจะทำให้เกิดการผลิตช้าและเผยแพร่ให้กับชุมชน เพื่อยืดถือและปฏิบัติตาม

6. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่าอาสาสมัครสาธารณะสุขตำบลломบึง มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน การประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานดังนี้ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้กระทรวงสาธารณสุข ควรจัดทำระบบสุขภาพของประชาชนในชุมชนอย่างละเอียดและมีข้อมูลที่ทันสมัยเช่นให้ระบบคอมพิวเตอร์ ในการจัดเก็บข้อมูลสุขภาพประชาชนเพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครและกระทรวงสาธารณสุขสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่าอาสาสมัครสาธารณะสุขตำบลломบึง เป็นผู้ถ่ายทอดกฎหมายที่ 4 ห้าม คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาลและด้านการฟื้นฟูมี ดังนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย การพัฒนางานหรือการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณะสุขได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติที่ดีของอาสาสมัครสาธารณะสุขในชุมชนในส่วนของนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขต่ออาสาสมัครสาธารณะสุขบุนนาค มีการนำไปใช้ได้จริงและมีอุปสรรคในการปฏิบัติงานนโยบายอย่างไร

2. ควรวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ของอาสาสมัครสาธารณะสุขว่ามีวิธีการอย่างไรที่ทำให้อาสาสมัครสาธารณะสุขเป็นที่ยอมรับของประชาชน

7. กิจกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ คณบดี คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ อาสาสมัครสาธารณะสุขตำบลломบึงทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ตลอดถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยขอขอบคุณดีความช่วยเหลือจากงานวิจัยนี้แก่ทุกท่านที่เกี่ยวข้องทั้งที่เอ่ยนามและไม่เอ่ยนามมา ณ ที่นี่

8. เอกสารอ้างอิง

ข้อมูลถึงเมื่อ 17 เมษายน 2559.

เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiphc.net/thaiphcweb/index.php> ระบบสารสนเทศงานสุขภาพภาคประชาชน

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน

ไชยรัตน์ เจริญสินโอพาร. (2543). วิทกรรมการพัฒนา : อำนาจความรู้ความจริงเอกลักษณ์และความเป็นอื่น.

กรุงเทพฯ : วิภาดา.

Fairclough, Norman. (1999). Discourse and social change. Oxford : Polity Press.